

ТЕМА 4 ПРАВОВА ОХОРОНА ОБ'ЄКТІВ ПАТЕНТНОГО ПРАВА

1. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття
2. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок
3. Право промислової власності на компонування напівпровідникових виробів
4. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію
5. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин
6. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю

1Право інтелектуальної власності на наукове відкриття

Відповідно до ст. 457 ЦК України наукове відкриття – це встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання.

Ознаки наукового відкриття:

- 1) самостійний об'єкт права інтелектуальної власності;
- 2) існує в природі об'єктивно, людиною не створюється, а лише нею пізнається;
- 3) здійснює істотні зрушення науково-технічного прогресу, розвитку людства в цілому;
- 4) є теоретичною передумовою для автора створення певного винаходу чи іншого об'єкта промислової власності.

Єдиним суб'єктом права інтелектуальної власності на наукове відкриття є його автор.

Автором наукового відкриття є фізична особа завдяки творчій праці якої це відкриття було зроблено. Якщо наукове відкриття зроблено на підставі творчої праці одночасно кількох осіб, вони вважаються співавторами наукового відкриття.

На наукове відкриття виникають лише особисті немайнові права інтелектуальної власності, а саме:

- 1) право надати науковому відкриттю своє ім'я;
- 2) право присвоїти науковому відкриттю спеціальну назву.

Наукові відкриття мають надзвичайно велику цінність для всього людства, вони не визнаються об'єктами чийось виключних прав. Наукові відкриття мають бути доступними для використання усіма людьми.

Тому за законодавством України на наукові відкриття не виникають майнові права інтелектуальної власності.

Особисті немайнові права інтелектуальної власності на наукові відкриття засвідчуються спеціальним правоохоронним документом, який називається дипломом.

Для набуття права інтелектуальної власності на наукове відкриття не достатньо самого факту здійснення наукового відкриття, необхідно щоб цей факт був засвідчений дипломом.

Порядок видачі диплому на наукове відкриття та його правова охорона регулюються законом.

На сьогодні такий закон ще не прийнято.

У разі порушення особистих немайнових прав на наукове відкриття, їх захист здійснюється у порядку та способами, передбаченими для захисту прав інтелектуальної власності (ст. 432 ЦК України).

2 Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

Право інтелектуальної власності на винаходи, корисні моделі та промислові зразки регулюється Гл. 39 ЦК України, а також Законами України

—«Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» від 15.12.1993;

—«Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993.

Винаходом (корисною моделлю) визнається результат інтелектуальної діяльності фізичної особи в будь-якій сфері технології.

У Законі України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» результати інтелектуальної творчої діяльності, які можуть бути об'єктами винаходу або корисної моделі розглядаються в єдності, як одні і ті ж об'єкти.

Об'єктом винаходу, правова охорона якому надається згідно з цим Законом, може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо), процес (спосіб).

Об'єктом корисної моделі, правова охорона якій надається згідно з цим Законом, може бути пристрій або процес (спосіб).

Відмінність між винаходом і корисною моделлю полягає у тому, що:

- 1) корисна модель вважається менш значущою за рівнем техніки ніж винахід;
- 2) для корисної моделі встановлено менше умов її патентоздатності;
- 3) для корисної моделі встановлено спрощений порівняно з винаходом порядок одержання охоронного документа;
- 4) для корисної моделі встановлені більш коротші строки її правової охорони.

Не отримують правової охорони за Законом «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі»:

- сорти рослин і породи тварин;
- біологічні у своїй основі процеси відтворення рослин і тварин, що не належать до небіологічних та мікробіологічних процесів, а також продукти таких процесів;
- компонування напівпровідникових виробів;
- результати художнього конструювання;
- хірургічні чи терапевтичні способи лікування людини або тварини, способи діагностики організму людини або тварини. Дія цього положення не поширюється на продукти (речовини або композиції), що застосовуються в діагностиці або лікуванні;
- процеси клонування людини;
- процеси змінювання через зародкову лінію генетичної ідентичності людей;
- використання людських ембріонів для промислових або комерційних цілей;
- процеси змінювання генетичної ідентичності тварин, які можуть спричинити їх страждання без будь-якої істотної медичної користі для людей або тварин, а також тварин, виведених внаслідок такого процесу;
- людський організм на різних стадіях його формування та розвитку, а також просте виявлення одного з його елементів, зокрема послідовності або частини послідовності гена. Дія цього положення не впливає на надання правової охорони винаходу, об'єктом якого є елементи людського організму поза організмом або одержані в інший спосіб, із застосуванням технічного процесу, включаючи послідовність чи часткову послідовність гена, якщо навіть структура цього елемента ідентична структурі природного елемента;
- продукт або процес, який стосується рослини чи тварини, використання якого обмежується певним сортом рослин чи певною породою тварин;

–продукт або процес, який стосується природного біологічного матеріалу, не відокремленого від свого природного середовища, або що не є продуктом технічного процесу.

Заборона на законодавчому рівні комерційного використання певного об'єкта з інших підстав не впливає на надання йому правової охорони.

Не відповідає поняттю «винахід (корисна модель)», визначеному статтею 1 цього Закону, та не визнається винаходом (корисною моделлю) згідно з цим Законом, якщо виступає як самостійний об'єкт:

–відкриття, наукова теорія, математичний метод;

–схема, правила і метод проведення ігор, конкурсів, аукціонів, фізичних вправ, інтелектуальної або організаційної, зокрема господарської, діяльності (планування, фінансування, постачання, облік, кредитування, прогнозування, нормування тощо);

–комп'ютерна програма;

–форма представлення інформації (наприклад, у вигляді таблиць, діаграм, графіків, за допомогою акустичних сигналів, вимовляння слів, візуальних демонстрацій, зокрема на екрані комп'ютерного пристрою, аудіо- та відеодисків, умовних позначень, зокрема дорожніх знаків, схем маршрутів, кодів, шрифтів тощо, розкладів, інструкцій, проектів або схем планування споруд, будинків, територій);

–зовнішній вигляд продуктів (зокрема виробів, споруд, територій), спрямований на задоволення виключно естетичних потреб.

Види винаходів (корисних моделей):

Звичайний винахід (корисна модель);

Секретний винахід (секретна корисна модель) – винахід (корисна модель), що містить інформацію, віднесену до державної таємниці, права на який засвідчуються патентом на секретний винахід (секретну корисну модель);

Службовий винахід (корисна модель) – винахід (корисна модель), створений працівником:

–у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи дорученням роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачене інше;

–з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва і обладнання роботодавця;

–службові обов'язки – зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення винаходу (корисної моделі);

—доручення роботодавця — видане працівникові у письмовій формі завдання, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності підприємства або діяльності роботодавця і може привести до створення винаходу (корисної моделі).

За Законом «Про охорону прав на промислові зразки» правова охорона надається промисловому зразку, що не суперечить публічному порядку, загальноновизнаним принципам моралі та відповідає критеріям охороноздатності.

Промисловим зразком може бути зовнішній вигляд виробу або його частини, що визначається, зокрема, лініями, контурами, кольором, формою, текстурою та / або матеріалом виробу, та/або його оздобленням.

Згідно з цим Законом не можуть одержати правову охорону:

—об’єкти нестійкої форми з рідких, газоподібних, сипких або подібних до них речовин тощо;

—результат інтелектуальної, творчої діяльності в галузі художнього конструювання, втілений або застосований у виробі, що є частиною складеного виробу та є невидимим під час звичайного використання виробу. Звичайним використанням виробу вважається використання його кінцевим користувачем, при цьому матеріально-технічне забезпечення, обслуговування або ремонт виробу звичайним використанням не вважаються;

—ознаки зовнішнього вигляду виробу, зумовлені виключно його технічними функціями;

—ознаки зовнішнього вигляду виробу, розмір та форма якого мають бути точно відтворені для того, щоб один виріб був механічно з’єднаний з іншим виробом або розташований усередині, навколо чи навпроти іншого виробу таким чином, щоб кожен виріб міг виконувати свою функцію; дія зазначеного положення не поширюється на зовнішній вигляд виробів, призначених для множинного складання або з’єднання взаємозамінних виробів усередині модульної конструкції.

Винахід, корисна модель і промисловий зразок вважаються придатними для набуття права інтелектуальної власності на них якщо:

- 1) вони не суперечать публічному порядку, принципам гуманності та моралі;
- 2) відповідають умовам патентоздатності.

Умови патентоздатності винаходу:

- 1) він є новим;
- 2) має винахідницький рівень;
- 3) є промислово придатним.

Винахід є новим, якщо він не є частиною рівня техніки. Рівень техніки включає всі відомості, які стали загальнодоступними у світі до дати подання заявки до НОІВ, або якщо заявлено пріоритет, додати її пріоритету.

Винахід має винахідницький рівень, якщо для фахівця він не є очевидним, тобто явно не випливає із рівня техніки.

Винахід є промислово придатним, якщо його можна використати у промисловості або в іншій сфері діяльності.

Умови патентоздатності корисної моделі:

- 1) вона є новою;
- 2) є промислово придатною.

Умова патентоздатності промислового зразка – він є новим.

Авторство і право власності на винахід засвідчується патентом або деклараційним патентом.

Авторство і право власності на корисну модель засвідчується деклараційним патентом.

Авторство і право власності на промисловий зразок засвідчується патентом.

Патент – це охоронний документ, що засвідчує авторство і право власності на об'єкт промислової власності.

Строк дії патенту України на винахід становить 20 років від дати подання заявки до НОІВ.

Строк дії патенту на корисну модель становить 10 років від дати подання заявки до НОІВ.

Право на одержання патенту на винахід, корисну модель мають:

- 1) винахідник – фізична особа інтелектуальною, творчою діяльністю якої створено винахід (корисну модель);
- 2) роботодавець у разі створення службового винаходу (корисної моделі) у зв'язку з виконанням трудових обов'язків;
- 3) правонаступник винахідника або роботодавця;
- 4) перший заявник – якщо винахід чи корисну модель створено двома чи більше особами незалежно один від одного.

Особа, яка бажає одержати патент і має на це право, подає до НОІВ заявку.

Заявка для одержання патенту на винахід (корисну модель) складається українською мовою і повинна містити:

- 1) заяву про видачу патенту;
- 2) опис винаходу (корисної моделі);
- 3) формулу винаходу (корисної моделі);
- 4) креслення (якщо на них є посилання в описі);
- 5) реферат.

Після подання заявки до НОІВ закладом експертизи проводиться науково-технічна експертиза об'єкта промислової власності, яка може включати у себе такі етапи:

- 1) попередня експертиза;
- 2) формальна експертиза;
- 3) кваліфікаційна експертиза.

Попередня експертиза проводиться на предмет наявності у заявці відомостей, що становлять державну таємницю.

Формальна експертиза проводиться на предмет відповідності заявки формальним вимогам, що ставляться до її змісту.

Кваліфікаційна експертиза проводиться на предмет відповідності заявленого винаходу (корисної моделі) умовам патентоздатності.

Для отримання патенту на винахід проводиться усі три етапи експертизи.

За результатами проведеної експертизи НОІВ приймається рішення про видачу патенту, який підлягає державній реєстрації.

Одночасно з державною реєстрацією патенту НОІВ публікує у своєму офіційному бюлетені відомості про видачу патенту.

Видача патенту здійснюється НОІВ у місячний строк після його державної реєстрації.

Права, що випливають з патенту, діють від дати публікації відомостей про його видачу.

Промисловий зразок може одержати правову охорону:

—як зареєстрований промисловий зразок, якщо його внесено до Реєстру в порядку, передбаченому Законом, або якщо йому надано правову охорону в Україні відповідно до міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;

—як незареєстрований промисловий зразок, якщо його доведено до загального відома в порядку, передбаченому Законом.

Набуття прав на зареєстрований промисловий зразок засвідчується свідоцтвом, в якому наводиться внесене до Реєстру зображення промислового зразка.

Набуття права на промисловий зразок, що має міжнародну реєстрацію, не вимагає засвідчення свідоцтвом.

Строк чинності майнових прав на зареєстрований промисловий зразок становить п'ять років від дати подання заявки до НОІВ і продовжується НОІВ за клопотанням власника промислового зразка на один або більше п'ятирічних строків, за умови сплати збору в порядку, встановленому Законом. Загальний строк чинності майнових прав на зареєстрований промисловий зразок не може становити більш як 25 років від дати подання заявки. Порядок продовження строку чинності майнових прав на зареєстрований промисловий зразок встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Заявка для одержання патенту на промисловий зразок складається українською мовою і повинна містити:

- 1) заяву про видачу патенту;
- 2) комплект зображень виробу (власне виробу чи у вигляді його макета, або малюнка), що дають повне уявлення про його зовнішній вигляд;
- 3) опис промислового зразка;
- 4) креслення, схему, карту (якщо необхідно).

3 Право промислової власності на компоновання напівпровідникового виробу

Право інтелектуальної власності на компоновання напівпровідникових виробів регулюється Гл. 40 ЦК України та Законом України «Про охорону прав на компоновання напівпровідникових виробів» від 5 листопада 1997 року.

Напівпровідниковий виріб – остаточна або проміжна форма будь-якого виробу, який складається з матеріальної основи, яка включає в себе шар напівпровідникового матеріалу, має один або більше шарів, що складаються з провідникового, ізоляційного або напівпровідникового матеріалу та розміщені один по відношенню до іншого відповідно до попередньо визначеної тривимірної моделі та призначені для виконання виключно або у поєднанні з іншими функціями функції електронної схеми.

Держава здійснює правову охорону компоновання шляхом її реєстрації в НОІВ.

Особливості охорони прав на компонування, віднесені до державної таємниці, визначаються окремим законодавством.

Законом не охороняються права на ідеї, способи, системи, технології або закодовану інформацію, які можуть бути втілені в компонуванні.

Набуття права на компонування засвідчується свідоцтвом. Строк дії свідоцтва становить десять років, що відліковуються від найбільш ранньої з таких дат:

закінчення календарного року, в якому компонування було вперше використане на комерційній основі будь-де у світі;

закінчення календарного року, в якому була подана належним чином оформлена заявка на реєстрацію.

Обсяг прав на компонування визначається сукупністю пов'язаних зображень компонування на матеріальному носії.

Компонування відповідає умовам охороноздатності, якщо воно є оригінальним.

Компонування визнається оригінальним, якщо воно не створене шляхом прямого відтворення (копіювання) іншого компонування і не було відоме у галузі мікроелектроніки до дати подання заявки до НОІВ або до дати першого використання компонування.

На визнання компонування оригінальним не впливає розкриття інформації про нього автором або особою, яка одержала від автора прямо чи опосередковано таку інформацію, якщо строк від дати розкриття інформації до дати подання до НОІВ заявки на реєстрацію цього компонування не перевищує двох років. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації, достовірності дати розкриття інформації та першого використання компонування покладається на заінтересовану особу.

Не може бути визнане оригінальним те компонування, заявка на реєстрацію якого подана до НОІВ пізніше ніж через два роки від дати його першого використання.

4 Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію

Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію регулюється Гл. 41 ЦК України;

Тимчасовим положенням про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні, затвердженим Указом Президента від 18.09.1992;

Положенням про свідоцтво на раціоналізаторську пропозицію, затвердженим наказом Державного патентного відомства України від 22.08.1995.

Відповідно до ч.1 ст. 481 ЦК України раціоналізаторською пропозицією визнається визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технологічне (технічне) або організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності.

Об'єктом раціоналізаторської пропозиції може бути:

- 1) матеріальний об'єкт;
- 2) процес.

Не отримують правової охорони як раціоналізаторські пропозиції, які:

- 1) знижують надійність та інші показники якості продукції;
- 2) погіршують умови праці, якість робіт;
- 3) викликають або збільшують рівень забруднення навколишнього природного середовища.

Раціоналізаторська пропозиція вважається придатною для набуття права інтелектуальної власності на неї, якщо вона:

- 1) нова;
- 2) корисна для юридичної особи, якій вона подана;
- 3) передбачає створення або зміну конструкції виробів, технології виробництва і застосування техніки або складу матеріалу.

Раціоналізаторська пропозиція є новою для підприємства, якому вона подана, якщо згідно з наявними на даному підприємстві джерелами інформації ця пропозиція не була відома в мірі, достатній для її практичного застосування.

Раціоналізаторська пропозиція є корисною для підприємства, якщо її використання дає змогу підвищити економічну ефективність або одержати інший позитивний ефект цим підприємством.

Правова охорона прав на раціоналізаторську пропозицію засвідчується Свідоцтвом на раціоналізаторську пропозицію, що видається юридичною особою, якій подано раціоналізаторську пропозицію.

Право на одержання Свідоцтва на раціоналізаторську пропозицію має автор раціоналізаторської пропозиції, яким визнається фізична особа, творчою працею якої створено раціоналізаторську пропозицію.

Такою особою може бути не лише працівник юридичної особи, якій подається раціоналізаторська пропозиція, але й будь-яка інша фізична особа.

Не визнається автором раціоналізаторської пропозиції фізична особа, яка не внесла особистого творчого вкладу в створенні раціоналізаторської пропозиції, а надала ав-

тору лише технічну, організаційну чи матеріальну допомогу або сприяла оформленню прав на рацпропозицію.

Особа, яка бажає отримати Свідоцтво на раціоналізаторську пропозицію і має на це право, подає юридичній особі (підприємству) заявку.

Заявка на одержання Свідоцтва на раціоналізаторську пропозицію повинна містити:

- 1) заяву на видачу Свідоцтва;
- 2) опис рацпропозиції;
- 3) креслення у разі необхідності.

Юридична особа, яка прийняла до розгляду заявку на раціоналізаторську пропозицію, повинна її зареєструвати і протягом місяця є дати реєстрації прийняти щодо неї рішення.

Після прийняття рішення про визнання пропозиції раціоналізаторською автору має бути видане Свідоцтво на раціоналізаторську пропозицію, яке:

- 1) підтверджує визнання пропозиції раціоналізаторською;
- 2) дату її подання;
- 3) авторство на рацпропозицію.

Суб'єктами права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію визнаються:

- 1) автор рацпропозиції;
- 2) юридична особа, якій ця пропозиція подана.

Відповідно до ч.1 ст. 484 ЦК України автор раціоналізаторської пропозиції має право на добросовісне заохочення від юридичної особи, якій ця пропозиція подана.

Різновидом добросовісного заохочення вважається винагорода за використання рацпропозиції.

Право на винагороду має автор рацпропозиції протягом 2-х років від дати початку її використання юридичною особою.

Розмір винагороди визначається угодою між автором та юридичною особою, і не може бути меншим:

- 1) 10 % доходу, одержуваного щорічно юридичною особою від використання рацпропозиції;
- 2) 2 % від частки собівартості продукції (робіт, послуг), що припадає на рацпропозицію, корисний ефект від якої не впливає на одержання доходу.

Винагорода виплачується відповідно до договору, але не пізніше 3 місяців після закінчення кожного року використання раціпропозиції.

5 Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин

Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин регулюється Гл. 42 ЦК України, Законом України «Про охорону прав на сорти рослин», Законом України «Про племінну справу у тваринництві».

Правова охорона за цими нормативними актами надається:

- 1) сорту рослин;
- 2) породі тварин.

Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин становлять:

- 1) особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені державною реєстрацією;
- 2) майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом;
- 3) майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин, породи тварин, засвідчене державною реєстрацією.

Згідно з Законом «Про охорону прав на сорти рослин» можуть набуватися такі права на сорти:

особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин;
майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин;

майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин.

Ці права набуваються на сорт, який відповідає критеріям, визначеним цим Законом, та якому присвоєна назва згідно з ним.

Про особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин свідчить свідоцтво про авторство на сорт рослин.

Про майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин свідчить патент на сорт рослин.

Обсяг правової охорони сорту, на який видано патент, визначається сукупністю ознак, викладених в занесеному до Реєстру патентів описі сорту.

Про майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин свідчить свідоцтво про державну реєстрацію сорту рослин.

Зазначені права на сорт набуваються в порядку, встановленому Законом.

Різновидами сорту, на які можуть набуватися права, є клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція.

Критерії придатності сорту для набуття прав інтелектуальної власності на нього.

Сорт вважається придатним для набуття права на нього як на об'єкт інтелектуальної власності, якщо за проявом ознак, породжених певним генотипом чи певною комбінацією генотипів, він є

- новим;
- відмінним;
- однорідним;
- стабільним.

Сорт вважається новим, якщо до дати, на яку заявка вважається поданою, заявник чи інша особа за його дозволом не продавали чи будь-яким іншим способом не передавали матеріал сорту для комерційного використання:

а) на території України – за рік до цієї дати;

б) на території іншої держави – щодо деревних та чагарникових культур і винограду за шість років і щодо рослин інших видів за чотири роки до цієї дати. Новизна сорту не втрачається, якщо будь-який його матеріал збувався,

зокрема й до визначених пунктами «а» і «б»:

- із зловживанням на шкоду заявнику;
- на виконання договору про передачу права на подання заявки;

—на виконання договору про розмноження відтворювального матеріалу сорту і його експертизу на придатність сорту для поширення, за умови, що зібраний внаслідок цього матеріал передавався лише заявникові і не використовувався для виробництва сорту;

—на виконання визначених законодавством заходів, зокрема щодо біологічної безпеки чи формування Реєстру сортів рослин України;

—як побічний або відхідний продукт, отриманий під час створення чи поліпшення сорту, без посилань на сорт і лише для споживання.

Сорт відповідає умові відмінності, якщо за проявом його ознак він чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявка вважається поданою.

Сорт, що протиставляється заявленому, вважається загальновідомим, якщо:

- а) він поширений на певній території в будь-якій державі;
- б) відомості про прояви його ознак стали загальнодоступними у світі, зокрема шляхом їх опису в будь-якій оприлюдненій публікації;
- в) він представлений зразком у загальнодоступній колекції;
- г) йому надана правова охорона і/або він внесений до офіційного реєстру сортів в будь-якій державі, при цьому він вважається загальновідомим від дати подання заявки на надання права чи внесення до реєстру.

Сорт вважається однорідним, якщо з урахуванням особливостей його розмноження всі рослини цього сорту залишаються достатньо схожими (однорідними) за своїми основними ознаками, зазначеними в описі сорту.

Сорт вважається стабільним, якщо його основні ознаки, відзначені в описі сорту, залишаються незмінними після неодноразового розмноження чи, у разі особливого циклу розмноження, в кінці кожного такого циклу.

Вимоги щодо придатності до набуття прав інтелектуальної власності на породу тварин встановлюються Законом «Про племінну справу у тваринництві».

Об'єктами племінної справи у тваринництві є велика рогата худоба, свині, вівці, кози, коні, птиця, риба, бджоли, шовкопряди, хутрові звірі та кролі, яких розводять з метою одержання від них певної продукції (далі – тварини).

Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин та породу тварин засвідчуються патентом, який видається НОІВ.

Майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин, породи тварин засвідчується державною реєстрацією.

Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин спливає через 30 років, а щодо дерев та винограду – через 35 років, що підліковується з 1 січня року, наступного за роком державної реєстрації цих прав.

Право на поширення сорту рослин, породи тварин є чинним з дати, наступної за датою його державної реєстрації, та діє безстроково.

Право на державну реєстрацію та одержання патенту на сорт рослин, породу тварин мають:

- 1) селекціонер (автор сорту, породи);
- 2) роботодавець, якщо сорт чи порода створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків або за дорученням роботодавця;
- 3) правонаступники автора або роботодавця;

4) перший заявник, якщо сорт чи породу створено двома чи більше авторами незалежно один від одного.

Особа, яка бажає здійснити державну реєстрацію сорту рослин, породи тварин та одержати патент на них, і має на це право, подає до НОІВ заявку.

Заявка складається українською мовою і повинна містити:

- 1) заяву про реєстрацію сорту, породи;
- 2) опис сорту, породи;
- 3) відомості про походження сорту, породи;
- 4) відомості про інші заявки щодо цього сорту, породи;
- 5) відомості про здійснене комерційне використання;
- 6) інші визначені НОІВ відомості.

Після подання заявки до НОІВ закладом експертизи проводиться експертиза сорту росли, породи тварин.

За результатами проведеної експертизи приймається рішення про державну реєстрацію прав на сорт рослин, породи тварин у Реєстрі патентів і / або Реєстрі сортів, порід.

Внесені до Реєстру сортів, порід та Реєстру патентів відомості публікуються в періодичному офіційному виданні НОІВ.

В місячний строк від дати державної реєстрації прав на сорт, породу НОІВ видається Патент або Свідectво про авторство на сорт, породу.

6 Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю

Комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці.

Майновими правами інтелектуальної власності на комерційну таємницю є:

- 1) право на використання комерційної таємниці;
- 2) виключне право дозволяти використання комерційної таємниці;

3) виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню або використанню комерційної таємниці;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю належать особі, яка правомірно визначила інформацію комерційною таємницею, якщо інше не встановлено договором.

Органи державної влади зобов'язані охороняти від недобросовісного комерційного використання інформацію, яка є комерційною таємницею та створення якої потребує значних зусиль і яка надана їм з метою отримання встановленого законом дозволу на діяльність, пов'язану з фармацевтичними, сільськогосподарськими, хімічними продуктами, що містять нові хімічні сполуки. Ця інформація охороняється органами державної влади також від розголошення, крім випадків, коли розголошення необхідне для забезпечення захисту населення або не вжито заходів щодо її охорони від недобросовісного комерційного використання.

Органи державної влади зобов'язані охороняти комерційну таємницю також в інших випадках, передбачених законом.

Строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю обмежується строком існування сукупності ознак комерційної таємниці.